

Regeringskansliet–Klimat- och
näringslivsdepartementet samt sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare

Miljöprövningsenheten

Departementssekreterare Kristin Skeppsby

Vårt tjänsteställe, handläggare

HKV FST JUR OFR

Försvarsjurist Stefan Ulfswärd

Ert datum

2025-09-10

Er beteckning

KN2025/01543

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

**Försvarsmaktens remissvar över betänkandet Tidigt
besked om lämplig användning av mark och vatten
(SOU 2025:88)**

Försvarsmakten har inget att erinra mot förslagen i utredningen. Eftersom förslagen innebär förändringar i lagstiftning som är av stor betydelse för Försvarsmakten vill Försvarsmakten emellertid särskilt påtala följande.

Försvarsmakten konstaterar inledningsvis att det i närtid har utarbetats och remitterats en stor mängd förslag som berör frågor med koppling till nationell fysisk planering och riksintressesystemets tillämpning. Försvarsmakten påtalar att detta förhållande medför svårigheter för myndigheten att skapa sig en helhetsbild av förslagen och att på ett genomgripande sätt bedöma följderna av desamma, både sammantaget och enskilt.

Den nu remitterade utredningens förslag kan enligt Försvarsmakten huvudsakligen indelas i två delar. För det första att överflytta nuvarande hushållningsbestämmelser med bestämmelser om riksintressen m.m. i 3 och 4 kap. miljöbalken till en ny lag om hushållning med mark och vattenområden. För det andra att omvandla och förändra det nuvarande systemet med tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken till ett nytt system med områdesbesked.

Vad avser överflyttningen av hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken till en ny lag delar Försvarsmakten utredningens bedömning att en sådan förändring kan vara lämplig med hänsyn till bestämmelsernas ursprungliga syfte; att främja en användning av mark och vatten som är lämplig för samhället vid en allsidig och samlad bedömning. Vidare delar

(SUL)

Postadress
Högkvarteret
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se/hkv

Försvarsmakten bedömningen att bestämmelsernas placering i miljöbalken inte är optimal med hänsyn till att ett av hushållningsbestämmelsernas huvudsyften, vid sidan av miljöhänsyn, är att värna totalförsvarsintresset och behovet av skydd, bland annat för anläggningar för totalförsvarets militära del. En överflyttning av bestämmelserna till en ny lag skulle kunna tydliggöra det. I fråga om överflyttningen av 3 kap. 9 och 10 §§ miljöbalken konstaterar Försvarsmakten att det av utredningen framgår att den inte syftar till att åstadkomma någon innehållsmässig förändring vad gäller skyddets för totalförsvarets militära del. Försvarsmakten anser att den slutsatsen är av särskild betydelse och att det skydd som finns för totalförsvarets militära del i nuvarande lagstiftning inte i någon del försämras.

Vad avser inrättande av den nya beslutstypen områdesbesked konstaterar Försvarsmakten inledningsvis att myndigheten inte motsätter sig utredningens förslag i denna del. Med hänsyn till syftet med inrättandet av områdesbesked – att ge utökade möjligheter för sökanden att erhålla tidiga besked i enskilda ärenden kring användningen av mark och vatten – påtalar Försvarsmakten dock följande.

Tidiga besked inom ramen för tillståndsbeslut och andra beslut enligt bland annat miljöbalken är givetvis att föredra för sökanden och är ofta företags- och samhällsekonomiskt motiverade. En utökad möjlighet till tidiga besked i enskilda ärenden kan emellertid medföra svårigheter för myndigheter inom totalförsvarets militära del då det ställer höga krav på sektorsmyndigheterna att göra omfattande bedömningar på ett i många fall knapphändigt underlag och där bedömningen kan få konsekvenser som är svåra att överblicka. Det är därför av stor betydelse att det underlag som erfordras inför bedömningen av beslut om områdesbesked håller sådan kvalitet och konkretion att Försvarsmakten och övriga myndigheter inom totalförsvarets militära del kan lämna ett adekvat underlag till beslutsmyndigheten, i detta fall regeringen, gällande åtgärdernas påverkan på riksintresse för totalförsvarets militära del och Försvarsmaktens verksamhet i övrigt.

Med hänsyn till de hastiga förändringar som har skett och fortsatt sker i omvärldsläget och den omfattande utbyggnaden av Sveriges militära förmåga som pågår kan beslut som i ett tidigt skede slutligt avgör markanvändningen även vara problematiska med hänsyn till Försvarsmaktens behov av att snabbt kunna anpassa sig till förändrade förhållanden. Med hänsyn härtill är det som föreslås i utredningen – att regeringen, innan tillståndsärendet slutligt har avgjorts, ska kunna upphäva eller ändra ett tidigare meddelat beslut om områdesbesked med hänsyn till Sveriges säkerhet – av särskilt stor betydelse för Försvarsmakten.

I beredningen av detta ärende har processledare Gill Hermansson Wolf, processledare Lina Fihlén och jurist Marie Arvenhav deltagit.

Detta remissvar har beslutats av chefsjurist Kerstin Bynander. I den slutliga handläggningen har sektionschef Annika Grahn, stabschef Hampe Klein och, som föredragande, försvarsjurist Stefan Ulfswärd deltagit.

Bynander, Kerstin

chefsjurist

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Sändlista

Inom myndigheten

HKV FST STÖD INFRA Fysplan

LedR MPE

FST KOMM

Utanför myndigheten

Regeringskansliet – Försvarsdepartementet

Försvarets radioanstalt

Försvarets materielverk